

та бихж принудили шведитѣ да стѣпятъ въ Германия. Вслѣдствие на този договоръ, Густавъ-Адолфъ подкрѣпилъ гарнизона на Щралзундъ съ 6.000 шведски войски подъ началството на Лесли.

Вънъ отъ усилията да завладѣе Щралзундъ, императора въ продължение на 2 години постоянно се стрѣмилъ да образува въ завоюванитѣ пристанища на Балтийско море силна флота и да покори свободнитѣ ханзеатически градове. Но всичкитѣ му усилия останали безуспѣшни. Още въ декемврий 1627 година сво-

боднитѣ ханзеатически градове рѣшително отказали да даджтъ на императора срѣдства за създаване на флота и да прѣкратятъ търговскитѣ си сношения съ 4-тѣ сѣверни морски държави. Прѣзъ 1628 година императорскитѣ войски завладѣли Ростокъ и Кремпе. Това раздразило свободнитѣ градове, и тѣхната съюзна флота, заедно съ флотата на сѣвернитѣ морски държави, достастѣснявала императорскитѣ войски и прѣпятствувала на успѣха въ дѣйствиата имъ противъ Щралзундъ.

§ 19.

Общъ изводъ за дѣйствиата въ първия периодъ отъ трийсетгодишната война.

И тъй войната, която се почнала съ усмиряването на въстаналитѣ подданници на императора, повела, може да се каже, къмъ поробването на цѣла Германия подъ негова властъ. Слѣдъ 20 години отъ съставянieto на протестантския и католическия съюзи, Фердинандъ II почти постигналъ цѣлтъ, прѣдположена, но не постигната отъ Карла V. Реституционния едиктъ задължилъ протестантитѣ да възврънатъ на католицитѣ всички духовни католически владѣния, които отъ времето на Пасауския миръ били влѣзли въ тѣхна властъ. На Валленщайна и многобройната му армия било възложено турването въ изпълнение реституционния едиктъ. Тогава Германия, отъ границитѣ на Швейцария до Балтийско море и отъ Рейнъ до Одеръ се покрила съ императорски и католически войски, и, изнемощавана подъ бремето на най жестоки насилши, притѣснения и грабежи, напразно издигала гласъ на отчаяние.

Такива били голѣмитѣ успѣхи, удържани отъ императора въ I-ия периодъ на трийсетгодишната война.

Вниквайки внимателно въ причинитѣ на тѣзи успѣхи, лесно можемъ да се удостоверимъ, че тѣ се заключаваха въ значителното прѣвъсходство на императора и католицитѣ надъ протестантитѣ, както въ политическитѣ, тъй и въ военнитѣ дѣйствиця, сжщо и въ особеннитѣ, благоприятствувавши на първитѣ, обстоятелства, които не позволявали на европейскитѣ държави, съ изключение на Дания, да взематъ непосредствено участие въ войната съ императора. Искусната политика на Фердинанда II нѣколко пжти раскъсвала съюзитѣ на протестантитѣ, обездоржжавала ги, като сжщевременно усилвала самия него съ съдѣйствието на съюза на католицитѣ и даже на много отъ протестантскитѣ владѣтели. Тогазъ когато въ усилията на протестантитѣ, всѣкога отдѣлни, частни, нѣмало нито съгласие, нито единство, нито искусство, императора умѣялъ да устрѣмва съвокупността на всичкитѣ си сили постоянно, непрѣривно, съ единство и рѣшителностъ, къмъ една обща цѣль. И полководцитѣ, на които били повѣрени императорскитѣ и католическитѣ вой-